

Kunnallisvaalit vuosina 1918—1922.

Kauan riidanalaisena ollut, mutta tarpeelliseksi havaittu uudistus kunnallishallinnossamme toteutui, kun maalaiskuntain ja kaupunkien kunnallislait sekä kunnallinen vaalilaki säädettiin marrask. 27 p. 1917. Niiden mukaan kunnan asioista päättää niin hyvin kaupungeissa kuin kauppaloissa ja maalaiskunnissa, vieläpä erinäisin ehdoin taajaväkisissä yhdyskunnissakin valtuusto ja kunnan talouden hoitoa tarkastavat yleisillä vaaleilla valitut tilintarkastajat. Valtuusto, jonka jäsenluku erityisen laeissa määrätyn asteikon mukaan riippuu kunnan henkikirjoitetusta väkiluvusta, ja tilintarkastajat, joita maalaiskunnissa on 4 ja kaupungeissa vähintään 4 yhtä monine varamieherineen, valitaan 3 vuodeksi välittömällä ja suhteellisilla vaaleilla. Valtuutetuista eroaa vuosittain $\frac{1}{3}$ ja tilintarkastajista maalaiskunnissa $\frac{1}{2}$, kaupungeissa valtuuston päättämä määrä. Täten vapautuneet paikat täytetään vaaleilla, jotka toimitetaan joka vuosi joulukuun 4 ja tarpeen tullen sitä seuraavana päivänä. N. s. marraskuun lakon v. 1917 ja seuraavan vuoden alussa alkaneen kapinan tähden ensimmäiset tämän lain mukaiset vaalit toimeenpantiin kaikkialla maassa, ani harvoja kuntia lukuunottamatta, kuitenkin vasta joului—tammikuun aikana v. 1918—1919. Sen jälkeen on vaalit säännöllisesti toimitettu joka vuosi lain määräämänä aikana, lukuunottamatta niitä lykkäytymisiä muutamissa kunnissa, jotka ovat aiheutuneet erityisistä syistä.

Seuraavassa käsitellään kunnallisvaaleja v. 1918—1922 maan kaupungeissa, kauppaloissa, maalaiskunnissa ja niissä taajaväkisissä yhdyskunnissa, jotka ovat käyttäneet hyväkseen tätä lain niille suomaa oikeutta. Tällöin kuitenkin on huomautettava, että tietoja ei ole saatu kunnallisvaaleista v. 1918 6:sta Ahvenanmaan kunnasta sekä Akaan ja Kauhavan kunnista, v. 1919 Maarianhaminan kaupungista ja 5:stä Ahvenanmaan maalaiskunnasta sekä Uudenkaarlepyyn kaupungista, v. 1920 7:stä Ahvenanmaan kun-

De kommunala valen åren 1918—1922.

Den länge omstridda, men nödig befunna kommunalreformen blev en verklighet, då lagarna om kommunalförvaltningen i landskommunerna och i städerna ävensom den kommunala vallagen stiftades den 27 nov. 1917. Enligt dessa lagar tillkommer såväl i städerna som i köpingar och landskommuner, ja t. o. m., med vissa villkor, i samhällen med sammanträngd befolkning, beslutanderätten i kommunens angelägenheter kommunalfullmäktige; skötselns av kommunens ekonomi granskas av revisorer utsedda genom allmänna val. Kommunalfullmäktige, vilkas medlemsantal enligt särskild i lag bestämd skala är beroende av kommunens mantalsskrivna folkmängd, samt revisorer, vilka i landskommunerna äro 4 och i städerna minst 4 jämte lika många suppleanter, väljas för 3 år i sänder medels direkta, proportionella val. Av fullmäktige avgår årligen $\frac{1}{3}$, av revisorer i landskommunerna hälften, i städerna ett av stadsfullmäktige fastställt antal och besätts de sålunda ledigblivna platserna genom val som förrättas varje år den 4 december samt i fall av behov även följande dag. Till följd av den s. k. novemberstrejken år 1917 samt det i början av följande år utbrutna upproret venkställdes de första valen enligt denna lag överallt i landet, med undantag av några få kommuner, liksom först i december—januari åren 1918—1919. Därefter ha valen regelbundet förrättats varje år den lagbestämda tiden, med undantag av sådana uppskov i några kommuner, vilka föranletts av särskilda omständigheter.

I det följande redogöres för de kommunala valen åren 1918—1922 i landets städer, köpingar och landskommuner samt i de samhällen med sammanträngd befolkning, vilka begagnat sig av den förmån lagen beviljar dem i detta avseende. Härvid är dock att märka, att uppgifter icke erhållits om 1918 års kommunala val i 6 kommuner på Åland ävensom i Akkas och Kauhava, om 1919 års val i Mariehamn och 5 landskommuner på Åland ävensom i Nykarleby stad, om 1920 års val i 7 åländska kommuner

nasta ja v. 1921 Hiittisten kunnasta. Lisäksi vaaleja ei ole toimitettu v. 1919 Kii-koisten ja Petolahden sekä v. 1920 Petolahden kunnassa.

Maaseutuun on tällöin luettu kauppalat, maalaiskunnat ja taajaväkiiset yhdyskunnat. Kun sangen monessa kunnassa varsinkin porvarilliset puolueet ovat vaaleissa olleet keskenään vaaliliitossa tai ennakolta sopineet yhteisistä ehdokkaista ja ehdokaslistoista, joita muodostettaessa ei likimainkaan aina ole pidetty silmällä puoluenäkökohtia, on tietoja eri porvaripuolueista tällöin ollut mahdoton saada, minkätähden tilastoa laadittaessa on ollut pakko käyttää jakoa: porvaripuolueet ja sosialistiset puolueet, jolloin jälkimmäisiin on luettu sosialidemokraattinen puolue, sosialistinen työväenpuolue ja kristillinen työväenpuolue.

Äänioikeutet. Vaaliluetteloiden mukaan oli äänioikeutettuja henkilöitä vv. 1918—1922:

Vuonna År	Kaupungeissa I städerna			Maaseudulla På landsbygden			Koko maassa I hela riket		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
1918....	113 137	159 436	272 573	666 211	714 881	1 381 092	779 348	874 317	1 653 665
1919....	96 784	148 444	245 228	629 778	681 917	1 311 695	726 562	830 361	1 556 923
1920....	103 540	155 221	258 761	648 343	698 738	1 347 081	751 883	853 959	1 605 842
1921....	104 028	156 459	260 487	671 624	718 973	1 390 597	775 652	875 432	1 651 084
1922....	107 982	162 573	270 555	674 258	722 448	1 396 706	782 240	885 021	1 667 261

Äänioikeutettujen luku kasvoi vuosi vuodelta, paitsi v. 1919, jolloin se väheni edellisestä vuodesta lähes 100 000:lla. Tämä johtui siitä, että muutoksella kunnallislakeihin elokuun 15 p:ltä 1919 evättiin vaalioikeus niiltä, jotka huolimattomuudesta olivat jättäneet maksamatta kahden lähinnä edellisen vuoden kunnallismaksunsa, sekä niiltä, jotka nauttivat vakinaista vaivaishoitoa. Varsin ripeästi kasvoi äänioikeutettujen luku vv. 1920—1921. Tämä saa selityksensä siitä, että äänioikeutettujen lukua tällöin lisäsivät näinä vuosina toimeenpantujen armahdusten kautta äänioikeutta nauttiviksi tulleet valtiokoksesta tuomitut. V. 1922 oli lisäys jo melkoista pienempi, ollen vain $\frac{1}{3}$ edellisen vuoden lisäyksestä.

Äänestäneet. Missä määrin äänioikeutta käytettiin kysymyksessä olevina vuosina toimeenpannuissa kunnallisvaaleissa näkyy seuraavasta taulukosta:

och om 1921 års val i Hitis kommun. Därtill är att märka, att val icke förrättats i Kii-kois och Petalaks kommuner år 1919, lika litet som i Petalaks år 1920.

Till landsbygden ha räknats köpingar, landskommuner och samhällen med sammanträngd befolkning. Då i synnerhet de borgerliga partierna i ganska många kommuner före valen ingått valförbund sines emellan eller på förhand överenskommit om gemensamma kandidater och kandidatlistor, varvid partisynpunkter icke ens närmelsevis alltid varit de bestämmande, har det i dessa fall varit omöjligt att erhålla uppgifter om de borgerliga partierna vart för sig, varför man vid statistikens uppgörande varit tvungen att använda indelningen: borgerliga partier och socialistiska partier. Till de senare ha då räknats socialdemokratiska partiet, socialistiska arbetarpartiet samt kristliga arbetarpartiet.

Röstberättigade. Enligt vallängderna var antalet röstberättigade personer åren 1918—1922:

De röstberättigades antal ökades år från år, utom år 1919, då minskningen från föregående år var nära på 100 000. Orsaken härtill var den, att genom en i kommunalagarna företagen ändring av den 15 augusti 1919 personer, som av vårdslöshet lämnat sina kommunalutskylder obetalade för tvänne närmast föregående år, ävensom personer, vilka stadigvarande erhöilo fattigvård, fränkändes rösträtt. Synnerligen snabbt ökades de röstberättigades antal åren 1920—1921. Förklaringen till denna ökning är den att de för statsförbrytelser dömda, vilka dessa år amnestierades, åter blevo röstberättigade. År 1922 var ökningen redan betydligt mindre, endast $\frac{1}{3}$ av föregående års ökning.

Röstande. I vilken mån de röstberättigade begagnade sig av sin rösträtt vid de ifrågavarande år förrättade kommunala valen framgår av följande tabell:

Vuonna År	Valtuutettujen vaalissa — Vid valet av fullmäktige						Tilintarkastajain vaalissa — Vid valet av revisorer	
	Miehiä Män		Naisia Kvinnor		Yhteensä Summa		Luku Antal	Luku Antal
	Luku Antal	% äänioikeutetuista miehistä — I % av röstberättigade män	Luku Antal	% äänioikeutetuista naisista — I % av röstberättigade kvinnor	Luku Antal	% äänioikeutetuista — I % av röstberättigade		
<i>Kaupungit — Städer</i>								
1918	47 812	42.3	74 125	46.5	121 937	44.7	104 724	38.4
1919	51 881	53.6	82 033	55.3	133 914	54.6	120 048	49.0
1920	54 773	52.9	78 006	50.3	132 779	51.3	127 538	49.3
1921	58 649	56.4	80 800	51.6	139 449	53.5	132 975	51.0
1922	54 716	50.7	75 043	46.2	129 759	48.0	124 885	46.2
<i>Maaseutu — Landsbygd</i>								
1918	157 801	23.7	125 597	17.6	283 398	20.5	233 293	16.9
1919	213 417	33.9	183 762	26.9	397 179	30.3	330 371	25.2
1920	246 993	38.1	193 878	27.7	440 871	32.7	377 656	28.0
1921	254 788	37.9	201 170	28.0	455 958	32.8	399 211	28.7
1922	231 116	34.3	177 893	24.6	409 009	29.3	355 843	25.5
<i>Koko maa — Hela riket</i>								
1918	205 613	26.4	199 722	22.8	405 335	24.5	338 017	20.4
1919	265 298	36.5	265 795	32.0	531 093	34.1	450 419	28.9
1920	301 766	40.1	271 884	31.8	573 650	35.7	505 194	31.5
1921	313 437	40.4	281 970	32.2	595 407	36.1	532 186	32.2
1922	285 832	36.5	252 936	28.6	538 768	32.3	480 728	28.8

Verrattaessa äänestäjien lukuja toisiinsa sekä valtuutettujen että tilintarkastajain vaaleissa huomataan, että nousu v. 1919 edellisestä vuodesta oli varsin suuri seuraaviin vuosiin verrattuna. Sen aiheutti toiselta puolen kapinan johdosta syntynyt lamaanustila v. 1918 ja toiselta puolen saman vuoden lopulla ja seuraavana vuonna armahdettujen, valtiorikoksesta tuomittujen osanotto vaaleihin. V. 1922 taas on havaittavissa äänestäjien luvun sekä absoluuttista että suhteellista vähenemistä, mikä otaksuttavasti johtuu väsymisestä jokavuotisiin vaaleihin. Mitä siihen tulee, että tilintarkastajain äänestäneiden luku kaikkina vuosina on ollut tuntuvasti valtuutettuja äänestäneiden lukua pienempi, saanee se selityksensä siitä, että suuressa osassa maata käytetään vain yhtä vaalilippua, joka sisältää sekä valtuutus- että tilintarkastajaehdokkaat, jolloin todennäköisesti osa äänestäjistä on unohtanut äänestää tilintarkastajaehdokkaita. Tietenkin on paljon sellaisiakin, jotka tahallaan ovat olleet tilintarkastajaehdokkaita äänestämättä, sillä eihän tilintarkastajain vaali herätä yhtä suurta mielenkiintoa kuin valtuutettujen vaali.

Jämför man de olika åren antalet röstande såväl vid valet av fullmäktige som av revisorer, finner man att ökningen år 1919 från föregående år var ganska betydlig i jämförelse med de följande åren. Ökningen härrörde å ena sidan av den förslappning, som förorsakades av det röda upproret år 1918, och å andra sidan av de för statsförbytelse dömdes, men i slutet av samma år och under följande år amnestierades deltagande i valet. År 1922 förmärkes åter såväl absolut som relativ minskning av de röstandes antal, vilken minskning sannolikt härrörde av den trötthet de ärligen återkommande valet förorsakade. Vad beträffar den omständighet, att antalet personer vilka deltagit i revisorsvalet alla år varit betydligt mindre än antalet personer, som deltagit i valet av fullmäktige, torde den få sin förklaring därav, att i en stor del kommuner endast en valsedel användes, vilken upptog såväl fullmäktig- som revisors-kandidaterna, varvid sannolikt en del av de röstande glömt att rösta på revisorskandidaterna. Tydligt finnas det också många, som avsiktligt underlätit att rösta på revisorskandidaterna, då ju valet av revisorer icke eger samma intresse som valet av fullmäktige.

Osanotto vaaleihin on kaikkina vuosina ollut melko laimea. Vilkkain se oli v. 1921, ja silloinkin oli valtuutettujen vaalissa äänestöneiden luku vain 36.1 % eli siis vähän enemmän kuin $\frac{1}{3}$ äänioikeutetuista, eikä tilintarkastajien vaalissa sitäkään. Laimein se oli v. 1918, jolloin valtuutettuja äänesti vajaa $\frac{1}{4}$ ja tilintarkastajia $\frac{1}{5}$ äänioikeutetuista. Verrattaessa toisiinsa kaupunkien ja maaseudun suhdelukuja huomataan, että osanotto vaaleihin on ollut monin verroin laimeampaa maaseudulla kuin kaupungeissa. Kaupungeissa äänestäjien suhteellinen luku lähenteli äänestäjien prosenttilukua eduskuntavaaleissa, äänestäneitten ollessa suunnilleen 50 % äänioikeutetuista, maaseudulla vain noin 30 %.

Koko maan äänestäneiden alhaiset suhdeluvut johtuvat siis suurimmaksi osaksi siitä, että maaseudulla niin suuri osa äänioikeutetuista on ollut äänestämättä. Se ei kuitenkaan johdu yksinomaan velttoudesta, sillä monissa maalaiskunnissa eri valtiolliset puoleryhmät ovat edeltäpäin sopineet yhdestä valtuusmiesten ja tilintarkastajain ehdokaslistasta, jolloin äänestys luonnollisesti on ollut vain muodollinen. Usein vaalit on myös toimitettu muita kuin valtiollisia puoluenäkökohtia silmällä pitäen, jolloin useinkin edustajaehdokkain asettelu kunnallisissa luottamustoimissa ansioituneita, kaikkien äänestäjäryhmien luottamuksen saavuttaneita henkilöitä; tällöin vaaleihin osanotto luonnollisesti on ollut laimeata. Sitäpaitsi äänestäjät eivät voi odottaa edustajiensa toiminnasta kunnanvaltuustoissa likimainkaan samanlaisia ja yhtäsuuria tuloksia kuin valtiopäivillä, niin että sekin osaltaan selittää laimean vaaleihin osanoton.

Taulukosta näkyy edelleen, että miehet vuosi vuodelta yhä innokkaammin ovat ruvenneet käyttämään äänioikeuttaan, kun sen sijaan naisten osanotossa vaaleihin tapahtunut suhteellinen vähän vaihteluita kysymyksessä olevina vuosina. Verrattuina naisiin ovat miehet varsinkin vv. 1920—1922 suhteellisesti paljon suuremmassa määrässä käyttäneet äänioikeuttaan. Tosin oli naisten suhdeluku kaupungeissa vv. 1918—1919 jonkin verran suurempi kuin miesten, mutta maaseudulla on miesten suhdeluku kauttaaltaan tuntuvasti suurempi, vieläpä niin, että v. 1920 äänioikeutetuista miehistä 38.1 % eli lähes $\frac{2}{5}$ on äänestänyt, naisista

Deltagandet i valen har under alla år varit ganska lamt. Livligast var det år 1921 och t. o. m. då utgjorde antalet deltagare i valen av fullmäktige endast 36.1 % eller således blott något över $\frac{1}{3}$ av de röstberättigades antal, i valen av revisorer icke ens så stor del. Lamast var deltagandet år 1918, då knappt $\frac{1}{4}$ av de röstberättigade röstade på fullmäktige och endast $\frac{1}{5}$ på revisorerna. Jämför man med varandra relationstalen för städerna och för landsbygden, finner man att deltagandet i valen på landsbygden varit ofantligt mycket lamare än i städerna. I städerna närmade sig det relativa antalet röstande procentalet för antalet deltagare i riksdagsvalen i det de röstande utgjorde ungefär 50 % av de röstberättigade, på landsbygden däremot endast omkring 30 %.

De låga procenttalen för röstande i hela riket härröra sålunda till största delen därav, att en så stor del av de röstberättigade på landsbygden underlåtit att rösta. Detta är dock ingalunda att tillskriva uteslutande bristande intresse, ty i många landskommuner ha de politiska partierna på förhand överenskommit om gemensam lista för valen av fullmäktige och revisorer, i vilket fall omröstningen naturligtvis blivit endast en formalitet. Ofta ha också vid valens förättande avseende fästs vid andra än politiska partisynpunkter, och som kandidater uppställts personer, som gjort sig meriterade i kommunala förtroendevärv och därvid förvärvat sig alla väljargrupper förtroende. I sådana fall har deltagandet i valet självfallet varit lamt. Dessutom kunna de röstande icke av sina representanters verksamhet som kommunalfullmäktige förvänta ens närmelsevis likadana och lika stora resultat som av representanterna i riksdagen; också detta bidrar till att förklara det lamma deltagandet i de kommunala valen.

Av tabellen synes vidare, att männen är från år allt ivrigare börjat begagna sig av sin rösträtt, varemot kvinnornas deltagande i valen undergått jämförelsevis få förändringar under de ifrågavarande åren. I jämförelse med kvinnorna ha männen i synnerhet åren 1920—1922 i relativt mycket större mån begagnat sig av sin rösträtt. Visserligen var de röstande kvinnornas relationstal i städerna åren 1918—1919 något större än männens, men på landsbygden var männens relationstal kännbart större; sålunda röstade år 1920 av alla röstberättigade män 38.1 % eller nästan $\frac{2}{5}$, av kvinnorna endast 27.7 % eller något över $\frac{1}{4}$. I det

vain 27.7 % eli vähän yli 1/4. Edellä jo huomautettiin, että äänestäjien luku v. 1922 on tuntuvasti vähentynyt edellisestä vuodesta. Sama ilmiö on havaittavissa kummankin sukupuolen sekä absoluuttisia että suhteellisia lukuja tarkastettaessa.

Miten hyväksytyt vaaliliput jakautuivat puolueittain sekä mikä määrä oli hylättyjä vaalilippuja kunakin kysymyksessä olevana vuonna, käy selville seuraavasta taulukosta:

föregående har redan påpekats, att de röstandes antal år 1922 kännbart minskats från föregående år. Samma företeelse framträder även då man granskar såväl det absoluta som det relativa antalet röstande av vardera könet.

Huru de godkända valsedlarna fördelade sig på de olika partierna samt huru stort antalet kasserade valsedlar utgjorde ettvar av de ifrågavarande åren framgår av följande tabell:

Vuonna År	Valtuutettujen vaalissa Vid valet av fullmäktige						Tilintarkastajain vaalissa Vid valet av revisorer								
	Hyväksytyjä vaalilippuja Godkända valsedlar				Hylättyjä vaalilippuja Kasserade valsedlar		Hyväksytyjä vaalilippuja Godkända valsedlar				Hylättyjä vaalilippuja Kasserade valsedlar				
	Porvart Borgerliga	%	Socialist Socialister	%	Yhteensä Summa	Inalles	%	Porvart Borgerliga	%	Socialist Socialister	%	Yhteensä Summa	Inalles	Kalkkiaan Inalles	%
<i>Kaupungit - Städer</i>															
1918.....	70 921	58.9	49 578	41.1	120 499	1 438	1.2	65 432	65.8	34 014	34.2	99 446	5 278	5.0	
1919.....	75 719	57.3	56 360	42.7	132 079	1 835	1.4	74 784	67.2	36 528	32.8	111 312	8 736	7.3	
1920.....	77 293	58.7	54 487	41.3	131 780	999	0.8	74 983	63.4	43 287	36.6	118 270	9 268	7.3	
1921.....	82 637	59.7	55 822	40.3	138 459	990	0.7	80 843	65.0	43 452	35.0	124 295	8 680	6.5	
1922.....	82 347	63.8	46 812	36.2	129 159	600	0.5	79 611	67.5	38 378	32.5	117 989	6 896	5.5	
<i>Maaseutu - Landsbygd</i>															
1918.....	184 742	66.4	93 657	33.6	278 399	4 999	1.8	167 415	75.0	55 676	25.0	223 091	10 202	4.4	
1919.....	203 819	52.0	188 332	48.0	392 151	5 028	1.3	185 781	59.1	128 559	40.9	314 340	16 031	4.9	
1920.....	217 968	50.0	217 601	50.0	435 569	5 302	1.2	196 820	54.7	162 938	45.3	359 758	17 898	4.7	
1921.....	247 425	54.9	203 151	45.1	450 576	5 382	1.2	222 994	59.1	154 166	40.9	377 160	22 051	5.5	
1922.....	238 043	58.8	166 725	41.2	404 768	4 241	1.0	207 909	61.6	129 612	38.4	337 521	18 322	5.1	
<i>Koko maa - Hela riket</i>															
1918.....	255 663	64.1	143 235	35.9	398 898	6 437	1.6	232 847	72.2	89 690	27.8	322 537	15 480	4.6	
1919.....	279 538	53.3	244 692	46.7	524 230	6 863	1.3	260 565	61.2	165 087	38.8	425 652	24 767	5.5	
1920.....	295 261	52.0	272 088	48.0	567 349	6 301	1.1	271 803	56.9	206 225	43.1	478 028	27 166	5.4	
1921.....	330 062	56.0	258 973	44.0	589 035	6 372	1.1	303 837	60.6	197 618	39.4	501 455	30 731	5.8	
1922.....	320 390	60.0	213 537	40.0	533 927	4 841	0.9	287 520	63.1	167 990	36.9	455 510	25 218	5.2	

Verrattaessa toisiinsa hylättyjen vaalilippujen lukua valtuutettujen ja tilintarkastajain vaaleissa huomataan, että jälkimmäisiä oli sekä absoluuttisesti että suhteellisesti paljon enemmän, mikä johtuu, niinkuin edellä jo huomautettiin, tyhjästä äänestyslipuista. Kunnanvaltuutettujen vaalissa oli tietenkin hylättyjä vaalilippuja suhteellisesti eniten v. 1918. Seuraavina vuosina niiden suhteellinen luku on tasaisesti vuosi vuodelta vähentynyt. Tilintarkastajien vaalissa taas oli hylättyjä vaalilippuja eniten v. 1921. Taulukkoa tarkastaessa huomaa, että ero sosialististen valtuusmies- ja tilintarkastajaehdokkaiden hyväksi annettujen

Jämför man antalet kasserade valsedlar vid valet av fullmäktige och av revisorer med varandra, framgår det att sådana valsedlar både absolut och relativt taget förekommo i betydligt större antal vid de sistnämnda vaalen, vilket, såsom redan tidigare påpekats, härrör av de många tomma valsedlarna. Vid valet av fullmäktige förekom naturligtvis största antalet kasserade valsedlar år 1918. Följande år har deras relativa antal stadigt minskats år från år. Vid valet av revisorer förekommo däremot kasserade valsedlar relativt talrikast år 1921. Vid granskning av tabellen finner man, att skillnaden mellan såväl absoluta som relativa antalet till för-

vaalilippujen sekä absoluuttisten että suhdelukujen välillä on tuntuvasti suurempi kuin porvarillisten vaalilippujen vastaavien lukujen välillä. Hylätyistä ilman merkkiä olevista tilintarkastajain vaalilipuista näytti suurempi osa siis olevan sosialististen äänestäjain. Syynä tähän edellä jo mainittujen syiden lisäksi on todennäköisesti sekä se, että sosialistisiin puolueisiin kuuluvat äänestäjät siellä täällä eivät ole luottaneet tilintarkastajaehdokkaitensa kykyyn ja niin jättäneet äänioikeutensa käyttämättä, että myöskin se, että sosialistisilla puolueilla ei ole ollenkaan ollut omia tilintarkastajaehdokkaita vaaleissa; siitähän on lukuja esimerkkejä. Se, mitä edellä vaaleihin osanotosta eri vuosina puhuttaessa jo huomautettiin, käy selvästi ilmi hyväksytyjen vaalilippujen jakautumisesta puolueittain. V. 1918 annettiin hyväksytyistä vaalilipuista vain vähän yli $\frac{1}{3}$ sosialististen puolueitten hyväksi, mutta jo v. 1919 oli sosialististen äänestäjain luku sekä absoluuttisesti että suhteellisesti lähellä porvarillisten lukua. Sosialististen äänestäjain luvun nousu tällöin on niin jyrkkä ja suuri, että vaikka porvarien absoluuttinen luku tasaisesti vuodesta vuoteen onkin kasvanut jotenkin huomattavasti, on heidän suhdelukunsa kuitenkin alentunut aina v. 1920 asti. Jo seuraavana vuonna kuitenkin tapahtuu sosialisteihin nähden käänne päinvastaiseen suuntaan. Heidän hyväkseen annettuja vaalilippuja on sekä absoluuttisesti että suhteellisesti huomattavan paljon vähemmän kuin edellisenä vuonna, ja v. 1922 kehitys kulkee samaan suuntaan. Lisäys edellisestä vuodesta porvarien hyväksi annettujen vaalilippujen absoluuttisessa luvussa on v. 1921 sitä vastoin suurempi kuin minään muuna vuonna käänteen tällä taholla tapahtuessa vasta v. 1922.

Valituiksi tulleet. Mikä määrä *valtuutetuja* valittiin koko maassa ja erikseen kussakin eri läänissä sekä kuinka paljon valituista oli porvarillisiin ja kuinka paljon sosialistisiin puolueisiin lukeutuvia, selviää seuraavasta taulukosta:

mån för socialistiska fullmäktige och revisorskandidater avgivna röster är betydligt större än mellan motsvarande antal borgerliga valseddlar. Av valseddlar, som gällde revisorerna och som kasserats på grund av att de saknade valstreck, synes således största antalet hava inlämnats av socialistiska väljare. Förutom av förenämnda orsaker härrörde detta sannolikt även därav, att de till de socialistiska partierna anslutna väljarna mångenstädes ej ha haft förtroende till sina revisorskandidaters förmåga och därför underlätit att begagna sig av sin valrätt, liksom även därav, att de socialistiska partierna ofta alls icke ha haft egna revisorskandidater; också därpå gives talrika exempel.

Samma förhållanden, som i det föregående redan framhållits i fråga om deltagandet i valen under olika år, framgå även klart av de godkända valseddlarnas fördelning efter partier. År 1918 hade av de godkända valseddlarna endast något över $\frac{1}{3}$ avgivits till förmån för de socialistiska partierna, men redan år 1919 uppgick de socialistiska väljarnas antal såväl absolut som relativt nära på till samma antal som de borgerliga väljarnas. Stegringen av socialisternas röstsiffror var så snabb och så stor, att fastän de borgerliga väljarnas absoluta antal från år till år stigit ganska betydligt, har deras relativa antal dock nedgått t. o. m. år 1920. Följande år inträder dock beträffande socialisterna en omsvägning i motsatt riktning. Till deras förmån avgåvos nämligen då såväl absolut som relativt taget betydligt färre valseddlar än föregående år och år 1922 fortskred utvecklingen i samma riktning. Ökningen från föregående år av absoluta antalet valseddlar, som avgåvos till förmån för de borgerliga, var däremot år 1921 större än något av de föregående åren; en omsvägning häri inträffade först år 1922.

De valda. Huru stort antal *fullmäktige* som valdes i hela riket och i varje län särskilt samt huru många av de valda, som voro att räkna till de borgerliga och huru många till de socialistiska partierna, framgår av följande tabell:

Vuonna — År	Uudenmaan läänit Nylands län	Turun-Porin läänit Åbo-Björneborgs län	Ahvenanmaa Åland	Hämeen läänit Tavastehus län	Viipurin läänit Viborgs län	Mikkelin läänit St. Michaels län	Kuopion läänit Kuopio län	Vaasan läänit Vasa län	Oulun läänit Uleåborgs län	Koko maa Hela riket	Kaupungit Städer	Landsbygd	Maaetuu Massetu
1918	1 030	2 178	150	1 197	1 602	705	1 044	2 010	1 560	11 476	1 005	10 471	
Porvarit — Borgerliga	891	1 799	150	908	1 460	490	754	1 545	1 297	9 294	757	8 537	
Sosialistit — Socialister	139	379	—	289	142	215	290	465	263	2 182	248	1 934	
1919	401	765	49	403	527	235	371	707	534	3 992	325	3 667	
Porvarit — Borgerliga	256	462	49	185	399	115	185	488	382	2 521	228	2 293	
Sosialistit — Socialister	145	303	—	218	128	120	186	219	152	1 471	97	1 374	
1920	394	737	43	442	561	235	382	679	525	3 998	341	3 657	
Porvarit — Borgerliga	229	399	43	165	400	106	173	487	361	2 363	235	2 128	
Sosialistit — Socialister	165	338	—	277	161	129	209	192	164	1 635	106	1 529	
1921	415	765	77	485	541	235	448	696	531	4 193	343	3 850	
Porvarit — Borgerliga	278	448	77	215	405	113	237	521	387	2 681	249	2 432	
Sosialistit — Socialister	137	317	—	270	136	122	211	175	144	1 512	94	1 418	
1922	425	746	77	535	607	241	383	686	529	4 229	349	3 880	
Porvarit — Borgerliga	298	466	77	255	471	130	224	531	406	2 858	262	2 596	
Sosialistit — Socialister	127	280	—	280	136	111	159	155	123	1 371	87	1 284	
				P r o s e n t e i s s a — I p r o c e n t									
1918	86.5	82.6	100.0	75.9	91.1	69.5	72.2	76.9	83.1	81.0	75.3	81.5	
Porvarit — Borgerliga	13.5	17.4	—	24.1	8.9	30.5	27.8	23.1	16.9	19.0	24.7	18.5	
Sosialistit — Socialister													
1919	63.8	60.4	100.0	45.9	75.7	48.9	49.9	69.0	71.5	63.2	70.2	62.5	
Porvarit — Borgerliga	36.2	39.6	—	54.1	24.3	51.1	50.1	31.0	28.5	36.8	29.8	37.5	
Sosialistit — Socialister													
1920	58.1	54.1	100.0	37.3	71.3	45.1	45.3	71.7	68.8	59.1	68.9	58.2	
Porvarit — Borgerliga	41.9	45.9	—	62.7	28.7	54.9	54.7	28.3	31.2	40.9	31.1	41.8	
Sosialistit — Socialister													
1921	67.0	58.6	100.0	44.3	74.9	48.1	52.9	74.9	72.9	63.9	72.6	63.2	
Porvarit — Borgerliga	33.0	41.4	—	55.7	25.1	51.9	47.1	25.1	27.1	36.1	27.4	36.8	
Sosialistit — Socialister													
1922	70.1	62.5	100.0	47.7	77.6	53.9	58.5	77.4	76.7	67.6	75.1	66.9	
Porvarit — Borgerliga	29.9	37.5	—	52.3	22.4	46.1	41.5	22.6	23.3	32.4	24.9	33.1	
Sosialistit — Socialister													

Ellei oteta huomioon vuotta 1918, jolloin koko valtuusmiesmäärä valittiin, on kunakin vuonna valtuutetuiksi valittujen luku vuosi vuodelta kasvanut jonkin verran, riippuen monestakin syystä. Useat kunnat väkiluvun kasvettua ovat saaneet valita enemmän jäseniä valtuustoon; joitakin uusia kuntia on muodostettu, silloin tällöin myöhemminäkin vuosina on tapahtunut, että riito-

Fränsett år 1918, då hela antalet fullmäktige valdes, har antalet varje år valda fullmäktige år från år av många olika anledningar något ökat. Många kommuner ha på grund av folkökningen fått rätt att välja flera fullmäktige än tidigare, en del nya kommuner har tillkommit; ibland har det också under de senare åren hänt att till följd av föregående stridigheter, nytt val

jen seurauksena valtuusto kokonaisuudessaan on valittu uudestaan. Ensimmäisinä vuosina varsinkin oli useita kuntia, joissa valittiin enemmän valtuutettuja, kuin kunnan väkiluku lain mukaan edellytti, olipa sellaisiakin tapauksia, jolloin eroamisia tapahtui niin runsaasti, että varamiehiä ei ollut riittävästi, jolloin vasta seuraavien vaalien kautta saatiin valtuusto täysilukaiseksi. Varsin omituiselta esim. näyttää, että valtuutetuiksi valittujen luku maaseudulla v. 1920 on edellisestä vuodesta vähentynyt. Syynä siihen todennäköisesti oli se, että muutamissa kunnissa vv. 1918 ja 1919 oli valittu liian monta valtuutettua ja nämä erehdykset on korjattu v. 1920.

Mitä valituiksi tulleitten puoluekantaan tulee, muodostivat valitut porvarilliset edustajat kaikkina vuosina koko maassa ja erikseen kaupungeissa ja maaseudulla melko runsaan enemmistön, kehityksen ollessa vuodesta vuoteen suunnilleen samanlainen kuin mitä havaittiin annettujen vaalilippujen lukua tarkastettaessa. Eri lääneissä taas oli asiain tila tässä suhteessa koko lailla erilainen. Ahvenanmaalla on kaikkina vuosina valittu yksinomaan porvarillisia edustajia. Viipurin läänissä oli valituiksi tulleista ylivoimainen ja Vaasan, Oulun, Uudenmaan ja Turun—Porin lääneissä huomattavan suuri enemmistö porvarillisiin puolueisiin lukeutuvia. Vain Hämeen läänissä vv. 1919—1922, Mikkelin läänissä vv. 1919—1921 ja Kuopion läänissä vv. 1919—1920 on sosialistisiin puolueisiin kuuluvia valtuutettuja valittu enemmän kuin porvareita, joskin tämä enemmistö oli verrattain pieni; vasta 1921 alkaen heidän suhdelukunsa osoittaa huomattavaa vähenemistä.

Mielenkiintoista olisi verrata annettujen äänien ja valittujen edustajien lukuja toisiinsa, mutta kun sen, antaakseen oikeita tuloksia, tulisi tapahtua vaalipiirittäin s. o. kunnittain eikä läänittäin, ei siihen tässä ole tilaisuutta.

Kunakin vuonna valittujen *tilintarkastajain* määrä ja sen jakautuminen puoluekannan mukaan selviää seuraavasta taulukosta:

förrättats av samtliga fullmäktige; i synnerhet under de första åren inträffade det att i flera kommuner större antal fullmäktige valdes än som kommunens invånarantal enligt lag hade berättigat till; ja det förekom också sådana fall att fullmäktige avgingo i så stort antal, att suppleanterna icke räckte till att ersätta dem, i vilket fall fullmäktige blevo fulltaliga först genom påföljande val. Mycket egendomligt förefaller det t. ex., att antalet år 1920 valda fullmäktige på landsbygden utvisade en minskning sedan föregående år. Orsaken därtill var sannolikt den, att i några kommuner åren 1918 och 1919 valts alltför många fullmäktige och att dessa misstag rättats år 1920.

Vad beträffar de valdas partiståndpunkt, bildade de borgerliga representanterna alla år såväl i riket i dess helhet som särskilt i städerna och på landsbygden en ganska stor majoritet, enär utvecklingen från år till år ungefär var likadan, som den vi funno vid granskningen av de avgivna valsedlarnas antal.

I de olika länen var förhållandet i detta hänseende betydligt olika. På Åland ha alla år enbart borgerliga representanter blivit valda. I Viborgs län räknade sig den överväldigande majoriteten, i Vasa, Uleåborgs, Nylands samt Åbo-Björneborgs län en betydande majoritet av de valda till de borgerliga partierna. Endast i Tavastehus län åren 1919—1922, i S:t Michels län åren 1919—1921 och i Kuopio län åren 1919—1920 ha representanter för de socialistiska partierna valts till fullmäktige i större antal än borgerliga, om också denna majoritet var ganska liten. Från och med år 1921 utvisa socialisternas relationstal betydande minskning. Av intresse vore det att jämföra antalet avgivna röster med antalet valda representanter, men då detta, för att ge riktiga resultat, borde ske valkretsvis d. v. s. kommunvis och icke länsvís, finnes därtill icke tillfälle i detta sammanhang.

Antalet varje år valda *revisorer* samt deras fördelning efter partiståndpunkt framgår av följande tabell:

Vuonna — År	L u k u — A n t a l											
	Uudenmaan lään Nylands län	Turun-Porin lään Åbo-Björneborgs län	Ahvenanmaa Åland	Hämeen lään Tavastehus län	Vihurin lään Viborgs län	St. Michaels län	Mikkelin lään Kuopio län	Kuopion lään Kuopio län	Vascan lään Vasa län	Oulun lään Uleåborgs län	Koko maa Hela riket	Kaupungit Städer
<i>1918</i>	188	451	40	215	244	108	159	368	294	2 067	189	1 878
Porvarit — Borgerliga	177	405	40	196	238	91	136	321	278	1 882	171	1 711
Sosialistit — Socialister	11	46	—	19	6	17	23	47	16	185	18	167
<i>1919</i>	101	247	20	116	128	68	90	209	170	1 149	112	1 037
Porvarit — Borgerliga	85	185	20	82	109	49	61	160	142	893	93	800
Sosialistit — Socialister	16	62	—	34	19	19	29	49	28	256	19	237
<i>1920</i>	101	244	18	117	133	60	87	189	159	1 108	99	1 009
Porvarit — Borgerliga	75	158	18	66	107	39	48	148	127	786	81	705
Sosialistit — Socialister	26	86	—	51	26	21	39	41	32	322	18	304
<i>1921</i>	117	249	33	126	135	62	103	203	161	1 189	121	1 068
Porvarit — Borgerliga	92	171	33	72	111	38	60	166	140	883	102	781
Sosialistit — Socialister	25	78	—	54	24	24	43	37	21	306	19	287
<i>1922</i>	124	246	33	136	147	62	92	208	160	1 208	122	1 086
Porvarit — Borgerliga	100	171	33	76	127	38	57	175	137	914	105	809
Sosialistit — Socialister	24	75	—	60	20	24	35	33	23	294	17	277
	P r o s e n t e i s s a — I p r o c e n t											
<i>1918</i>	94.1	89.8	100.0	91.2	97.5	84.3	85.5	87.2	94.6	91.0	90.5	91.1
Porvarit — Borgerliga	5.9	10.2	—	8.8	2.5	15.7	14.5	12.8	5.4	9.0	9.5	8.9
Sosialistit — Socialister												
<i>1919</i>	84.2	74.9	100.0	70.7	85.2	72.1	67.8	76.6	83.5	77.7	83.0	77.1
Porvarit — Borgerliga	15.8	25.1	—	29.3	14.8	27.9	32.2	23.4	16.5	22.3	17.0	22.9
Sosialistit — Socialister												
<i>1920</i>	74.3	64.8	100.0	56.4	80.5	65.0	55.2	78.3	79.9	70.9	81.8	69.9
Porvarit — Borgerliga	25.7	35.2	—	43.6	19.5	35.0	44.8	21.7	20.1	29.1	18.2	30.1
Sosialistit — Socialister												
<i>1921</i>	78.6	68.7	100.0	57.1	82.2	61.3	58.3	81.8	87.0	74.3	84.3	73.1
Porvarit — Borgerliga	21.4	31.3	—	42.9	17.8	38.7	41.7	18.2	13.0	25.7	15.7	26.9
Sosialistit — Socialister												
<i>1922</i>	80.6	69.5	100.0	55.9	86.4	61.3	62.0	84.1	85.6	75.7	86.1	74.5
Porvarit — Borgerliga	19.4	30.5	—	44.1	13.6	38.7	38.0	15.9	14.4	24.3	13.9	25.5
Sosialistit — Socialister												

Edellä on jo huomautettu, että sosialistiin puolueisiin lukeutuvat äänestäjät eivät läheskään siinä määrässä ole ottaneet osaa tilintarkastajain vaaleihin kuin porvarillisiin puolueisiin lukeutuvat. Näin ollen onkin luonnollista, että tilintarkastajiksi valituista kaikkina vuosina huomattavasti suurin osa oli porvareita. Niinpä valituiksi tulleista oli sosialisteja v. 1918 vain n. $\frac{1}{11}$ ja vv. 1919—1922 vain n. $\frac{1}{4}$. Verrattaessa

Tidigare har redan framhållits att de väljare, vilka räknade sig till de socialistiska partierna, icke ens närmelsevis i samma mån ha deltagit i revisorsvalen som de borgerliga väljarna. Sålunda är det naturligt, att största delen av de valda revisorerna alla år har utgjorts av borgare. År 1918 utgjordes sålunda blott ungefär $\frac{1}{11}$ av de valda och åren 1919—1922 ungefär $\frac{1}{4}$ av socialister. Jämföras städer och landsbygd med varand-

kaupunkeja ja maaseutua toisiinsa huomataan, että sosialisteja on valittu tilintarkastajiksi maaseudulla suhteellisesti huomattavan paljon enemmän kuin kaupungeissa. Selityksensä se saanee siitä, että kaupungeissa porvarillisilla puolueilla on ollut käytettävissä yleisesti tunnettuja ja tähän toimeen pystyviä ammattimiehiä enemmän kuin sosialisteilla. Mitä eri lääneihin tulee, ovat porvarit kaikkialla voitolla, kuitenkin niin, että Hämeen, Mikkelin ja Kuopion lääneissä valittujen sosialististen tilintarkastajain luku on paljon lähempänä porvarillisten lukua kuin muualla.

Valtuustot vaaleja lähinnä seuraavina toimintavuosina. Valtuustojen koko jäsenmäärä eri vuosina sekä sen jakautuminen puolueittain erikseen kaupungeissa ja maaseudulla sekä kussakin läänissä näkyy seuraavasta taulukosta:

ra, finner man, att socialister på landsbygden invalts till revisorer i relativt mycket större antal än i städerna. Förklaringen torde vara den, att de borgerliga partierna i städerna haft till sitt förfogande ett större antal allmänt kända och för ifrågavarande värv kompetenta fackmän än socialisterna. Vad de olika länen beträffar, befunno sig bergarna överallt på vinsten, ändock så, att i Tavastehus, S:t Michels och Kuopio län antalet valda socialistiska revisorer i förhållande till antalet borgerliga var betydligt större än i andra län.

Kommunalfullmäktige under de närmast efter valen följande verksamhetsåren. Kommunalfullmäktiges hela medlemstal under de olika åren samt dess fördelning efter partier både i städerna och på landsbygden ävensom i varje län synes av följande tabell:

Vuonna — År	L u k u — A n t a l											
	Uudenmaan lään Nylands län	Turun-Porin lään Åbo-Björneborgs län	Ahvenanmaa Åland	Hämeen lään Tavastehus län	Vipurin lään Viborgs län	Mikkelin lään S:t Michels län	Kuopion lään Kuopio län	Vaasan lään Vasa län	Uleåborgs län	Oulun lään	Koko maa Hela riket	Kaupungit Städer
1919	1 030	2 178	150	1 197	1 602	705	1 044	2 010	1 560	11 476	1 005	10 471
Porvarit — Borgerliga	891	1 799	150	908	1 460	490	754	1 545	1 297	9 294	757	8 537
Socialistit — Socialister.....	139	379	—	289	142	215	290	465	263	2 182	248	1 934
1920	1 058	2 199	147	1 215	1 578	705	1 035	2 016	1 557	11 510	975	10 535
Porvarit — Borgerliga	821	1 583	147	776	1 351	437	669	1 504	1 214	8 502	712	7 790
Socialistit — Socialister.....	237	616	—	439	227	268	366	512	343	3 008	263	2 745
1921	1 116	2 211	129	1 233	1 605	705	1 044	2 037	1 551	11 631	1 011	10 620
Porvarit — Borgerliga	774	1 408	129	647	1 271	391	571	1 494	1 148	7 833	729	7 104
Socialistit — Socialister.....	342	803	—	586	334	314	473	543	403	3 798	282	3 516
1922	1 200	2 223	231	1 286	1 619	705	1 110	2 070	1 563	12 007	1 016	10 991
Porvarit — Borgerliga	782	1 271	231	556	1 206	333	561	1 508	1 108	7 556	719	6 837
Socialistit — Socialister.....	418	952	—	730	413	372	549	562	455	4 451	297	4 154
1923	1 203	2 238	228	1 335	1 689	711	1 137	2 062	1 578	12 181	1 027	11 154
Porvarit — Borgerliga	798	1 320	228	597	1 269	348	606	1 533	1 156	7 855	743	7 112
Socialistit — Socialister.....	405	918	—	738	420	363	531	529	422	4 326	284	4 042

Edellä on jo huomautettu niistä syistä, jotka ovat aiheuttaneet muutoksia valtuuteiksi valittujen luvussa eri vuosina. Samojen seikkojen vaikutukset ovat tietenkin havaittavissa myös valtuutettujen koko lukua tarkastettaessa. Niinpä oli valtuutettuja

I det föregående ha redan framhållits de orsaker, vilka förorsakat växlingar i antalet valda fullmäktige under olika år. Verknin- gar av samma omständigheter kunna naturligtvis förmärkas också vid granskningen av fullmäktiges totalantal. Sålunda var total-

Vuonna — År	Prosentteissa — I procent											
	Maaseutin Landsbygd	Kaupungit Städer	Koko maa Hela riket	Oulun lääni Uleåborgs län	Vaasan lääni Vasa län	Kuopion lääni Kuopio län	Mikkelin lääni S:t Michels län	Viiipurin lääni Viborgs län	Hämeen lääni Tavastehus län	Ahvenanmaa Åland	Åbo-Björneborgs län	Turun-Porin lääni Åbo-Björneborgs län
<i>1919</i>												
Porvarit — Borgerliga	86.5	82.6	100.0	75.9	91.1	69.5	72.2	76.9	83.1	81.0	75.3	81.5
Sosialistit — Socialister	13.5	17.4	—	24.1	8.9	30.5	27.8	23.1	16.9	19.0	24.7	18.5
<i>1920</i>												
Porvarit — Borgerliga	77.6	72.0	100.0	63.9	85.6	62.0	64.6	74.6	78.0	73.9	73.0	73.9
Sosialistit — Socialister	22.4	28.0	—	36.1	14.4	38.0	35.4	25.4	22.0	26.1	27.0	26.1
<i>1921</i>												
Porvarit — Borgerliga	69.4	63.7	100.0	52.5	79.2	55.5	54.7	73.3	74.0	67.3	72.1	66.9
Sosialistit — Socialister	30.6	36.3	—	47.5	20.8	44.5	45.3	26.7	26.0	32.7	27.9	33.1
<i>1922</i>												
Porvarit — Borgerliga	65.2	57.2	100.0	43.2	74.5	47.2	50.5	72.9	70.9	62.9	70.8	62.2
Sosialistit — Socialister	34.8	42.8	—	56.8	25.5	52.8	49.5	27.1	29.1	37.1	29.2	37.8
<i>1923</i>												
Porvarit — Borgerliga	66.3	59.0	100.0	44.7	75.1	48.9	53.3	74.3	73.3	64.5	72.3	63.8
Sosialistit — Socialister	33.7	41.0	—	55.3	24.9	51.1	46.7	25.7	26.7	35.5	27.7	36.2

yhteensä maan kaupungeissa v. 1920 sekä Ahvenanmaalla vv. 1920, 1921 ja 1923, Viipurin ja Kuopion lääneissä v. 1920, Vaasan läänissä v. 1923 sekä Oulun läänissä v. 1920 ja 1921 vähemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna. Mitä erityisesti kaupunien valtuutettujen luvun pienenemiseen v. 1920 tulee, aiheutuu se suurimmaksi osaksi siitä, että tietoja v:n 1919 vaaleista ei saatu Uudestakaarlepyystä. V:n 1922 vaaleista taas puuttavat tiedot Hiittisistä.

Tarkastettaessa valtuutettujen jakaantumista puolueittain huomataan, että koko maassa, erikseen kaupungeissa ja maaseudulla sekä useimmissa lääneissä porvarillisiin puolueisiin lukeutuvat muodostavat kaikkina kysymyksessä olevina vuosina runsaan enemmistön, kuitenkin niin, että sosialisteihin lukeutuvien suhdeluku vuosi vuodelta on kasvanut aina v:een 1922. V. 1923 on sitä vastoin jo huomattavissa jonkin verran vähentymistä sosialistien luvussa. Vain Hämeen ja Mikkelin lääneissä v:n 1922—1923 valtuustoissa on sosialisteilla jonkin verran enemmän edustajia kuin porvareilla ja Kuopion läänissä v. 1922 on sosialistisia valtuutettuja lähes yhtä paljon kuin porvarillisia.

antalet fullmäktige i landets städer år 1920 samt på Åland åren 1920, 1921 och 1923, i Viborgs och Kuopio län år 1920, i Vasa län år 1923 samt i Uleåborgs län åren 1920 och 1921 mindre än motsvarande antal nästföregående år. Vad beträffar särskilt minskningen av stadsfullmäktiges antal år 1920, härrör den till största delen av att uppgifter om 1919 års val icke erhöles från Nykarleby. För 1922 års val saknades åter uppgifter från Hitis.

Granskar man fullmäktiges fördelning på partier, finner man att de till borgerliga partier hörande fullmäktige bildade i hela riket, såväl i städerna som på landsbygden, samt i de flesta länen under alla ifrågavarande år en avsevärd majoritet, likväl sålunda, att relationstalet för de socialistiska representanterna är från år tillväxt ända till år 1922. År 1923 förmärkes däremot redan någon minskning i socialisternas antal. Endast i Tavastehus och S:t Michels län hade socialisterna åren 1922—1923 bland fullmäktige något flera representanter än de borgerliga och i Kuopio län funnos år 1922 nästan lika många socialistiska fullmäktige som borgerliga.

Tilintarkastajien vastaava luku näky Motivarande antal revisorer framgår av
suraavasta asetelmasta: följande sammanställning:

Vuonna — År	Uudenmaan lään Nylands län	Turun- Porin lään Åbo-Björneborgs län	Ahvenanmaa Åland	Hämeen lään Tavastehus län	Vihuri lään Viborgs län	Mikkelin lään S:t Michaels län	Kuopion lään Kuopio län	Vaasan lään Vasa län	Oulun lään Uleåborgs län	Koko maa Hela riket	Kaupungit Städer	Maaseutu Landsbygd	L u k u — A n t a l												
													1919	1920	1921	1922	1923	1919	1920	1921	1922	1923	1919	1920	1921
Porvarit — Borgerliga	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711	1919	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711
Sosialistit — Socialister	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167	1920	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167
Porvarit — Borgerliga	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711	1921	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711
Sosialistit — Socialister	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167	1922	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167
Porvarit — Borgerliga	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711	1923	177	167	160	171	169	177	136	321	278	1 882	171	1 711
Sosialistit — Socialister	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167	1923	11	21	42	51	46	11	23	47	16	185	18	167
Porvarit — Borgerliga	94.1	88.8	79.2	77.0	78.6	94.1	85.5	87.2	94.6	91.0	90.5	91.1	1919	94.1	88.8	79.2	77.0	78.6	94.1	85.5	87.2	94.6	91.0	90.5	91.1
Sosialistit — Socialister	5.9	11.2	20.8	23.0	21.4	5.9	14.5	12.8	5.4	9.0	9.5	8.9	1920	5.9	11.2	20.8	23.0	21.4	5.9	14.5	12.8	5.4	9.0	9.5	8.9
Porvarit — Borgerliga	88.8	88.8	79.2	77.0	78.6	88.8	81.0	87.3	83.3	83.3	86.6	83.0	1921	88.8	88.8	79.2	77.0	78.6	88.8	81.0	87.3	83.3	83.3	86.6	83.0
Sosialistit — Socialister	11.2	11.2	20.8	23.0	21.4	11.2	19.0	12.7	16.7	16.7	13.4	17.0	1922	11.2	11.2	20.8	23.0	21.4	11.2	19.0	12.7	16.7	16.7	13.4	17.0
Porvarit — Borgerliga	79.2	79.2	79.2	77.0	78.6	79.2	77.0	82.8	74.4	74.4	83.3	73.6	1923	79.2	79.2	79.2	77.0	78.6	79.2	77.0	82.8	74.4	74.4	83.3	73.6
Sosialistit — Socialister	20.8	20.8	20.8	23.0	21.4	20.8	23.0	17.2	25.6	25.6	16.7	26.4	1923	20.8	20.8	20.8	23.0	21.4	20.8	23.0	17.2	25.6	25.6	16.7	26.4
Porvarit — Borgerliga	77.0	77.0	79.2	77.0	78.6	77.0	81.0	84.5	73.3	73.3	84.0	72.3	1919	77.0	77.0	79.2	77.0	78.6	77.0	81.0	84.5	73.3	73.3	84.0	72.3
Sosialistit — Socialister	23.0	23.0	20.8	23.0	21.4	23.0	19.0	15.5	26.7	26.7	16.0	27.7	1920	23.0	23.0	20.8	23.0	21.4	23.0	19.0	15.5	26.7	26.7	16.0	27.7
Porvarit — Borgerliga	78.6	78.6	79.2	77.0	78.6	78.6	81.8	85.7	74.7	74.7	84.4	73.8	1921	78.6	78.6	79.2	77.0	78.6	81.8	85.7	74.7	74.7	84.4	73.8	
Sosialistit — Socialister	21.4	21.4	20.8	23.0	21.4	21.4	18.2	14.3	25.3	25.3	15.6	26.2	1922	21.4	21.4	20.8	23.0	21.4	18.2	14.3	14.3	25.3	25.3	15.6	26.2
Porvarit — Borgerliga	78.6	78.6	79.2	77.0	78.6	78.6	81.8	85.7	74.7	74.7	84.4	73.8	1923	78.6	78.6	79.2	77.0	78.6	81.8	85.7	74.7	74.7	84.4	73.8	
Sosialistit — Socialister	21.4	21.4	20.8	23.0	21.4	21.4	18.2	14.3	25.3	25.3	15.6	26.2	1923	21.4	21.4	20.8	23.0	21.4	18.2	14.3	14.3	25.3	25.3	15.6	26.2

Tätä taulukkoa tarkastaessa huomaa yleensä samat ilmiöt, joista valtuutettujen lukua esittäväin taulukkojen yhteydessä jo oli puhe. Tilintarkastajain luku maan kaupungeissa ja kolmessa läänissä on eräinä vuosina vähentynyt edellisestä vuodesta jonkin verran. Syyt tähän ovat suunnilleen samat, kuin

Vid granskningen av denna tabell återfinner man över huvud taget samma företeelser, om vilka det redan varit fråga i sammanhang med den tabell, som utvisar antalet fullmäktige. Revisorernas antal har i städerna samt i tre län endel år undergått någon minskning. Orsakerna härtill äro över

mitä edellä jo on esitetty. Mitä erityisesti kaupunkien tilintarkastajien lukuun eri vuosina tulee, on siinä huomattavissa melkoinen lasku v:sta 1919 v:een 1920, sen jälkeen taas tasainen nousu v:teen 1922 ja taas pieni väheneminen v. 1923. Kun kaupungeissa on lain mukaan oikeus asettaa enemminkin tilintarkastajia kuin 4, on varsinkin ensimmäisissä vaaleissa tätä oikeutta käytetty hyväksi ja siellä täällä valittu enemmän tilintarkastajia kuin on ollut tarpeellista, ja sitten seuraavissa vaaleissa palautettu asiat tässä suhteessa oikealle tolalleen. V:n 1920 lukuihin nähden on muistettava, että niihin eivät sisälly Uudenkaarlepyyn tiedot.

Mielenkiintoista olisi nähdä, mikä määrä edustajia kummallakin valtiollisella puolue-ryhmällä, porvarillisella ja sosialistisella, on ollut kunkin kunnallisen vaalipiirin, s. o. kaupungin, kauppalan, maalaiskunnan ja taajaväkisen yhdyskunnan, valtuustossa kunkin kysymyksessä olevana vuonna. Kun siihen asian laajuuden tähden ei tässä ole tilaisuutta, esitetään seuraavassa taulukko, josta käy selville kunkin vuonna läänittäin koko maan ja erikseen kaupunkien ja maaseudun kunnallisten vaalipiirien luku ryhmitettyinä sen mukaan, onko niiden valtuustossa porvarillinen vaiko sosialistinen enemmistö, vaiko tasan kumpiakin.

Tällöin on mukaan luettu ne Ahvenanmaan kunnat, joista tietoja ei ole saatu vv. 1918—1920. Tämä on hyvällä syyllä voitu tehdä, koska sosialistisilla puolueilla ei missään Ahvenanmaan kunnassa yksissäkään vaaleissa näytä olleen edustajaehtokkaitakaan.

huvud desamma, för vilka tidigare redogjorts. Vad särskilt beträffar revisorernas antal i städerna under olika år, är att märka en betydande minskning från år 1919 till följande år, därpå en jämn ökning till år 1922 samt åter en liten minskning år 1923. Då städerna enligt lag ha rätt att tillsätta också flera revisorer än 4, begagnade man sig, i synnerhet vid de första valen, av denna rättighet och valde mångenstädes flera revisorer än som varit nödvändigt, varefter man vid de följande valen återgått till normala förhållanden. Beträffande siffrorna för år 1920 bör ihågkommas, att uppgifter från Nykarleby icke ingå i dessa.

Av intresse vore det att se, huru många representanter vardera politiska partigruppen, den borgerliga och den socialistiska, haft bland fullmäktige i varje kommunal valkrets d. v. s. varje stad, köping, landskommun och samhälle med sammanträngd befolkning ettvar av de ifrågavarande åren. Då därtill, till följd av frågans omfång, emellertid icke här är tillfälle, meddelas i det följande en tabell, av vilken för varje år framgår antalet kommunala valkretsar länsvis i hela riket, särskilt städer och landsbygd, grupperade därefter huruvida majoriteten av fullmäktige utgjordes av borgare eller socialister eller om bägge partigrupperna voro jämnt företrädda.

Härvid har medräknats också de älderska kommuner, därifrån uppgifter icke erhållits åren 1918—1920. Så har kunnat ske på goda grunder, enär de socialistiska partierna icke synas ha haft egna valkandidater i någon enda äldersk kommun vid något av de där förrättade valen.

Lääni — Län	Vaaliipiirien s. o. kuntien luku, joiden valtuustoissa oli: — Antal valkretsar d. v. s. kommuner, där fullmäktige voro:																			
	1919			1920			1921			1922			1923							
	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin	Enemmistö Till majori- teten	Till ika antalet vardera	Tasan kumpiakin		
																			Porvareita Borgare	Sosialisteja Socialister
Kaupungit — Städer	34	2	2	38	33	3	1	37	35	2	1	38	35	3	—	38	36	2	—	38
Uudenmaan — Nylands ..	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	5
Ahvenanmaa — Åland	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1
Hämeen — Tavastehus ..	2	1	—	3	2	1	—	3	2	1	—	3	2	1	—	3	2	1	—	3
Viipurin — Viborgs	5	—	1	6	5	1	—	6	5	1	—	6	5	1	—	6	5	1	—	6
Mikkelin — S:t Michels ..	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	3
Kuopion — Kuopio	2	1	—	3	2	1	—	3	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	3
Vaasan — Vasa	7	—	—	7	6	—	—	²⁾ 6	7	—	—	7	7	—	—	7	7	—	—	7
Oulun — Uleåborgs	4	—	1	5	4	—	1	5	4	—	1	5	4	1	—	5	5	—	—	5
Maaseutu — Landsbygd ..	419	58	15	492	413	71	14	498	392	96	18	506	338	158	26	522	367	143	23	533
Uudenmaan — Nylands ..	36	4	—	40	36	5	1	42	38	6	1	45	36	12	3	51	36	11	4	51
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	90	13	5	108	88	19	3	²⁾ 110	79	26	6	111	58	41	⁴⁾ 111	68	36	9	9	113
Ahvenanmaa — Åland	15	—	—	15	15	—	—	15	15	—	—	15	15	—	—	15	15	—	—	15
Hämeen — Tavastehus ..	41	9	—	¹⁾ 50	36	13	2	51	28	22	2	52	14	39	2	55	16	39	3	58
Viipurin — Viborgs	55	1	—	56	54	1	1	56	54	3	1	58	54	5	—	59	58	4	1	63
Mikkelin — S:t Michels ..	18	6	3	27	17	6	4	27	18	8	1	27	8	17	2	27	11	15	1	27
Kuopion — Kuopio	27	8	2	37	27	9	1	37	22	13	3	38	17	22	3	42	22	17	4	43
Vaasan — Vasa	69	13	4	¹⁾ 86	74	13	—	²⁾ 87	72	14	1	³⁾ 87	70	16	2	88	72	16	—	88
Oulun — Uleåborgs	68	4	1	73	66	5	2	73	66	4	3	73	66	6	2	74	69	5	1	75
Koko maa — Hela riket ..	453	60	17	530	446	74	15	535	427	98	19	544	373	161	26	560	403	145	23	571
Uudenmaan — Nylands ..	41	4	—	45	41	5	1	47	43	6	1	50	41	12	3	56	41	11	4	56
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	95	13	5	113	93	19	3	115	84	26	6	116	63	41	12	116	73	36	9	118
Ahvenanmaa — Åland	16	—	—	16	16	—	—	16	16	—	—	16	16	—	—	16	16	—	—	16
Hämeen — Tavastehus ..	43	10	—	53	38	14	2	54	30	23	2	55	16	40	2	58	18	40	3	61
Viipurin — Viborgs	60	1	1	62	59	2	1	62	59	4	1	64	59	6	—	65	63	5	1	69
Mikkelin — S:t Michels ..	21	6	3	30	20	6	4	30	21	8	1	30	11	17	2	30	14	15	1	30
Kuopion — Kuopio	29	9	2	40	29	10	1	40	25	13	3	41	20	22	3	45	25	17	4	46
Vaasan — Vasa	76	13	4	93	80	13	—	93	79	14	1	94	77	16	2	95	79	16	—	95
Oulun — Uleåborgs	72	4	2	78	70	5	3	78	70	4	4	78	70	7	2	79	74	5	1	80

Prosentteina esitettyinä näkyvät samat
asiat seuraavasta taulukosta:

Uttryckta i procent framgå samma förhål-
landen av följande tabell:

Tiedot puuttuvat ¹⁾ Akaan ja Kauhavan kunnista, ²⁾ Uudenkaarlepyyn kaupungista, Kiikoisten ja Petolahden kunnista, ³⁾ Petolahden kunnasta, ⁴⁾ Hiittisten kunnasta. — Uppgifter saknas för ¹⁾ Akkas och Kaubava kommuner, ²⁾ Nykarleby stad samt Kiikois och Petalaks kommuner, ³⁾ Petalaks kommun, ⁴⁾ Hitis kommun.

Lääni — Län	Vaalipiirien s. o. kuntien luku, joiden valtuustoissa oli: — Antal valkretsar d. v. s. kommuner, där fullmäktige voro:														
	1919			1920			1921			1922			1923		
	Enemmistö Till majoriteteten		Till lika antalet vardera	Enemmistö Till majoriteteten		Till lika antalet vardera	Enemmistö Till majoriteteten		Till lika antalet vardera	Enemmistö Till majoriteteten		Till lika antalet vardera	Enemmistö Till majoriteteten		Till lika antalet vardera
	Porvareta Borgare	Socialisteja Socialister	Tasan kumpiakin	Porvareta Borgare	Socialisteja Socialister	Tasan kumpiakin	Porvareta Borgare	Socialisteja Socialister	Tasan kumpiakin	Porvareta Borgare	Socialisteja Socialister	Tasan kumpiakin	Porvareta Borgare	Socialisteja Socialister	Tasan kumpiakin
Kaupungit — Städer	89.4	5.3	5.3	89.2	8.1	2.7	92.1	5.3	2.6	92.1	7.9	—	94.7	5.3	—
Uudenmaan — Nylands ..	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Turun-Porin — Åbo-Bborgs	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Ahvenanmaa — Åland....	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Hämeen — Tavastehus ..	66.7	33.3	—	66.7	33.3	—	66.7	33.3	—	66.7	33.3	—	66.7	33.3	—
Viipurin — Viborgs.....	83.3	—	16.7	83.3	16.7	—	83.3	16.7	—	83.3	16.7	—	83.3	16.7	—
Mikkelin — S:t Michels ..	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Kuopion — Kuopio.....	66.7	33.3	—	66.7	33.3	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Vaasan — Vasa.....	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Oulun — Uleåborgs.....	80.0	—	20.0	80.0	—	20.0	80.0	—	20.0	80.0	20.0	—	100.0	—	—
Maaseutu — Landsbygd ..	85.2	11.8	3.0	82.9	14.3	2.8	77.5	19.0	3.5	64.8	30.2	5.0	68.9	26.8	4.3
Uudenmaan — Nylands ..	90.0	10.0	—	85.7	11.9	2.4	84.5	13.3	2.2	70.6	23.5	5.9	70.6	21.6	7.8
Turun-Porin — Åbo-Bborgs	83.3	12.1	4.6	80.0	17.3	2.7	71.2	23.4	5.4	52.3	36.9	10.8	60.2	31.9	7.9
Ahvenanmaa — Åland....	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Hämeen — Tavastehus ..	82.0	18.0	—	70.6	25.5	3.9	53.8	42.3	3.9	25.5	70.9	3.6	27.6	67.2	5.2
Viipurin — Viborgs.....	98.2	1.8	—	96.4	1.8	1.8	93.1	5.2	1.7	91.5	8.5	—	92.1	6.3	1.6
Mikkelin — S:t Michels ..	66.7	22.2	11.1	63.0	22.2	14.8	66.7	29.6	3.7	29.6	63.0	7.4	40.7	55.6	3.7
Kuopion — Kuopio.....	73.0	21.6	5.4	73.0	24.3	2.7	57.9	34.2	7.9	40.5	52.4	7.1	51.2	39.5	9.3
Vaasan — Vasa.....	80.2	15.1	4.7	85.1	14.9	—	82.8	16.1	1.1	79.5	18.2	2.3	81.8	18.2	—
Oulun — Uleåborgs.....	93.2	5.5	1.3	90.4	6.8	2.8	90.4	5.5	4.1	89.2	8.1	2.7	92.0	6.7	1.3
Koko maa — Hela riket ..	85.5	11.3	3.2	83.4	13.8	2.8	78.5	18.0	3.5	66.6	28.7	4.7	70.6	25.4	4.0
Uudenmaan — Nylands ..	91.1	8.9	—	87.2	10.7	2.1	86.0	12.0	2.0	73.2	21.4	5.4	73.2	19.6	7.2
Turun-Porin — Åbo-Bborgs	84.1	11.5	4.4	80.9	16.5	2.6	72.4	22.4	5.2	54.3	35.3	10.4	61.9	30.5	7.6
Ahvenanmaa — Åland....	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—	100.0	—	—
Hämeen — Tavastehus ..	81.1	18.9	—	70.4	25.9	3.7	54.6	41.8	3.6	27.6	69.0	3.4	29.5	65.6	4.9
Viipurin — Viborgs.....	96.8	1.6	1.6	95.2	3.2	1.6	92.2	6.3	1.5	90.8	9.2	—	91.3	7.2	1.5
Mikkelin — S:t Michels ..	70.0	20.0	10.0	66.7	20.0	13.3	70.0	26.7	3.3	36.7	56.7	6.6	46.7	50.0	3.3
Kuopion — Kuopio.....	72.5	22.5	5.0	72.5	25.0	2.5	61.0	31.7	7.3	44.4	48.9	6.7	54.3	37.0	8.7
Vaasan — Vasa.....	81.7	14.0	4.3	86.0	14.0	—	84.0	14.9	1.1	81.1	16.8	2.1	83.2	16.8	—
Oulun — Uleåborgs.....	92.3	5.1	2.6	89.7	6.4	3.9	89.8	5.1	5.1	88.6	8.9	2.5	92.5	6.3	1.2

Kysymyksessä olevina vuosina on siis verrattomasti suurin osa maan kunnista ollut sellaisia, että niiden kunnanvaltuustoissa on ollut porvarillinen enemmistö. V. 1919 oli vain 11.3 % eli vähän päälle $\frac{1}{10}$ ja v. 1922, jolloin kehityksessä tapahtui käänne, 28.7 % eli vähän päälle $\frac{1}{4}$ kunnanvaltuustoista sellaisia, joissa socialisteilla oli enemmistö. Mitä eri lääneihin tulee, on valtuusmiesenemmistöltään socialistisia kuntia eniten kaikkina vuosina Hämeen, Kuopion ja Mikkelin lääneissä, vieläpä niin, että v. 1922 kahdessa viimeksi mainitussa on noin puolet ja ensiksi mainitussa runsaasti yli puolet

Ifrågavarande år har således i ojämförligt största delen av landets kommuner majoriteteten av kommunalfullmäktige varit borgerlig. År 1919 utgjordes endast 11.3 % eller litet mera än $\frac{1}{10}$ och år 1922, då en omsvängning skedde i utvecklingen, 28.7 % eller något mera än $\frac{1}{4}$ av kommunalrepresentationerna av sådana, där socialister bildade majoriteteten. Vad de särskilda länen vidkommer, funnos de flesta kommunalrepresentationer med socialistisk majoritet samtliga ifrågavarande år i Tavastehus, Kuopio och S:t Michels län, ja år 1922 hade i de två sistnämnda länen ungefär hälften och i det

kaikista läänin kunnista sosialistisia. Samanlainen on suhde pääasiassa eri läänien maaseutukunnissa.

Tarkastaessa maan kaupunkeita huomaat, että vain Hämeen läänissä on kaikkina kysymyksessä olevina vuosina ollut yksi kaupunki (Tampere), Viipurin läänissä vv. 1920—1923 samoin yksi kaupunki (Kotka) ja Kuopion läänissä niinkään vuosina 1919 ja 1920 yksi kaupunki (Kuopio) valtuusmiesenemmistöltään sosialistinen. Tasan kumpiakin on valtuustossa ollut vv. 1919—1921 yhdessä Oulun läänin kaupungissa (Oulu) ja v. 1919 yhdessä Viipurin läänin kaupungissa (Kotka).

Miten vaalipiirit, s. o. kunnat sekä erikseen kaupunki- ja maaseutukunnat, jakaantuivat eri lääneissä sen mukaan, kuinka suuri osa niiden valtuutetuista v. 1923 oli sosialistisiin puolueisiin kuuluvia, käy selville seuraavasta taulukosta:

förstnämnda länet drygt över hälften av alla länets kommuner socialistisk majoritet. Likadant är förhållandet i huvudsak i läners landsortskommuner.

Granskar man förhållandet i landets städer, finner man att endast i Tavastehus län under alla ifrågavarande år funnits en stad (Tammerfors), i Viborgs län åren 1920—1923 likaledes en stad (Kotka) samt i Kuopio län åren 1919 och 1920 likaså en stad (Kuopio) där stadsfullmäktiges majoritet varit socialistisk. Jämstarka ha bägge partigrupperna i stadsfullmäktige varit åren 1919—1921 i en stad i Uleåborgs län (Uleåborg) samt år 1919 i en stad (Kotka) i Viborgs län.

På vilket sätt valkretsarna d. v. s. kommunerna, särskilt stads- och landskommunerna i de skilda länen, fördelade sig med avseende å huru stor del av deras fullmäktige som år 1923 hörde till de socialistiska partierna, framgår av följande tabell:

Lääni — Län	Vaalipiirien luku v. 1923, joiden valtuutetuista oli sosialisteja: — Antal valkretsar år 1923, där socialisterna bland fullmäktige utgjorde:									Kuntia kaikkiaan Samma kommuner
	Ei yhtään Inga	0— alle 1/3 under 1/3	1/3	1/2— alle 1/2 1/2— under 1/2	1/2	2/3— alle 2/3 under 2/3	2/3	3/4— alle 3/4 over 3/4, men icke alla	Enemmän kuin 3/4, mutta ei kaikki Over 3/4, men icke alla	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kaupungit — Städer	4	18	7	7	—	2	—	—	—	38
Uudenmaan — Nylands	1	3	—	1	—	—	—	—	—	5
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	—	2	1	2	—	—	—	—	—	5
Ahvenanmaa — Åland	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hämeen — Tavastehus	—	1	1	—	—	1	—	—	—	3
Viipurin — Viborgs	—	3	2	—	—	1	—	—	—	6
Mikkelin — St Michels	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Kuopion — Kuopio	—	1	2	—	—	—	—	—	—	3
Vaasan — Vasa	2	3	1	1	—	—	—	—	—	7
Oulun — Uleåborgs	—	2	—	3	—	—	—	—	—	5
Maaseutu — Landsbygd	89	134	43	101	23	84	21	37	1	533
Uudenmaan — Nylands	11	12	5	8	4	5	—	6	—	51
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	16	15	14	23	9	24	3	8	1	113
Ahvenanmaa — Ålands	15	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus	—	2	2	12	3	22	8	9	—	58
Viipurin — Viborgs	11	31	5	11	1	3	1	—	—	63
Mikkelin — St Michels	—	2	—	9	1	8	3	4	—	27
Kuopion — Kuopio	—	4	1	17	4	14	2	1	—	43
Vaasan — Vasa	27	34	2	9	—	5	3	8	—	88
Oulun — Uleåborgs	9	34	14	12	1	3	1	1	—	75
Koko maa — Hela riket	93	152	50	108	23	86	21	37	1	571
Uudenmaan — Nylands	12	15	5	9	4	5	—	6	—	56
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	16	17	15	25	9	24	3	8	1	118
Ahvenanmaa — Åland	16	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Hämeen — Tavastehus	—	3	3	12	3	23	8	9	—	61
Viipurin — Viborgs	11	34	7	11	1	4	1	—	—	69
Mikkelin — St Michels	—	5	—	9	1	8	3	4	—	30
Kuopion — Kuopio	—	5	3	17	4	14	2	1	—	46
Vaasan — Vasa	29	37	3	10	—	5	3	8	—	95
Oulun — Uleåborgs	9	36	14	15	1	3	1	1	—	80

Prosentteina esitettyinä näkyvät samat
asiat seuraavasta taulukosta:

Uttryckta i procent framgå samma för-
hållanden av följande tabell:

Läni — Län	Vaalipiirien luku v. 1923, joiden kunnanvaltuutetuista oli sosialisteja: Antal är valkretsarr 1923, där bland fullmäktige funnos socialister:									
	Ei yhtään Tupa	0 alle 1/3 0 under 1/3	1/3	1/2 alle 1/2 1/2 under 1/2	1/2	2/3 alle 2/3 2/3 under 2/3	3/4	Enemmän kuin 3/4 mutta ei kaikki 3/4 1/2 1/3 1/4 1/5 1/6 1/7 1/8 1/9 1/10 1/11 1/12 1/13 1/14 1/15 1/16 1/17 1/18 1/19 1/20 1/21 1/22 1/23 1/24 1/25 1/26 1/27 1/28 1/29 1/30 1/31 1/32 1/33 1/34 1/35 1/36 1/37 1/38 1/39 1/40 1/41 1/42 1/43 1/44 1/45 1/46 1/47 1/48 1/49 1/50 1/51 1/52 1/53 1/54 1/55 1/56 1/57 1/58 1/59 1/60 1/61 1/62 1/63 1/64 1/65 1/66 1/67 1/68 1/69 1/70 1/71 1/72 1/73 1/74 1/75 1/76 1/77 1/78 1/79 1/80 1/81 1/82 1/83 1/84 1/85 1/86 1/87 1/88 1/89 1/90 1/91 1/92 1/93 1/94 1/95 1/96 1/97 1/98 1/99 1/100	Kaikki Samtliga	Yhteensä Summa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kaupungit — Städer	10.5	47.4	18.4	18.4	—	5.3	—	—	—	100.0
Uudenmaan — Nylands	20.0	60.0	—	20.0	—	—	—	—	—	100.0
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	—	40.0	20.0	40.0	—	—	—	—	—	100.0
Ahvenanmaa — Åland	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Hämeen — Tavastehus	—	33.4	33.3	—	—	33.3	—	—	—	100.0
Viipurin — Viborgs	—	50.0	33.3	—	—	16.7	—	—	—	100.0
Mikkelin — St Michels	—	100.0	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Kuopion — Kuopio	—	33.3	66.7	—	—	—	—	—	—	100.0
Vaasan — Vasa	28.6	42.8	14.3	14.3	—	—	—	—	—	100.0
Oulun — Uleåborgs	—	40.0	—	60.0	—	—	—	—	—	100.0
Maaseutu — Landsbygd	16.7	25.1	8.1	19.0	4.3	15.8	3.9	6.9	0.2	100.0
Uudenmaan — Nylands	21.6	23.5	9.8	15.7	7.8	9.8	—	11.8	—	100.0
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	14.2	13.3	12.4	20.3	8.0	21.2	2.6	7.1	0.9	100.0
Ahvenanmaa — Åland	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Hämeen — Tavastehus	—	3.5	3.5	20.7	5.1	37.9	13.8	15.5	—	100.0
Viipurin — Viborgs	17.5	49.2	7.9	17.4	1.6	4.8	1.6	—	—	100.0
Mikkelin — St Michels	—	7.4	—	33.4	3.7	29.6	11.1	14.8	—	100.0
Kuopion — Kuopio	—	9.3	2.3	39.5	9.3	32.6	4.7	2.3	—	100.0
Vaasan — Vasa	30.7	38.6	2.3	10.2	—	5.7	3.4	9.1	—	100.0
Oulun — Uleåborgs	12.0	45.4	18.7	16.0	1.3	4.0	1.3	1.3	—	100.0
Koko maa — Hela riket	16.3	26.6	8.8	18.9	4.0	15.0	3.7	6.5	0.2	100.0
Uudenmaan — Nylands	21.4	26.8	8.9	16.1	7.2	8.9	—	10.7	—	100.0
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	13.6	14.4	12.7	21.2	7.6	20.3	2.6	6.8	0.8	100.0
Ahvenanmaa — Åland	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0
Hämeen — Tavastehus	—	4.9	4.9	19.7	4.9	37.7	13.1	14.8	—	100.0
Viipurin — Viborgs	16.0	49.3	10.1	16.0	1.4	5.8	1.4	—	—	100.0
Mikkelin — St Michels	—	16.7	—	30.0	3.3	26.7	10.0	13.3	—	100.0
Kuopion — Kuopio	—	10.9	6.5	37.0	8.7	30.4	4.3	2.2	—	100.0
Vaasan — Vasa	30.5	38.9	3.2	10.5	—	5.3	3.2	8.4	—	100.0
Oulun — Uleåborgs	11.2	45.0	17.5	18.7	1.3	3.7	1.3	1.3	—	100.0

Sellaisia kuntia, joiden valtuusto v. 1923 oli kokonaan porvarillisiin puolueisiin kuuluvista jäsenistä kokoonpantu, oli koko maassa siis kaikkiaan 93, m. m. Ahvenanmaan kaikki kunnat, eli 16.3 % kaikista kunnista, sellaisia taas, joiden kaikki valtuuston jäsenet olivat sosialisteja, oli vain yksi Turun—Porin läänin maalaiskunta, Kaarina. Eniten kuntia, 26.6 % eli vähän päälle 1/4 kaikista kunnista, kuului siihen ryhmään, jossa sosialistisia valtuutettuja oli vain joitakuita, mutta ei edes 1/3 valtuuston jäsenmäärästä. Maaseutukunnista kuului tähän ryhmään suhteellisesti jotenkin sama määrä, mutta kaupungeista kuului siihen 47.4 % eli siis lähes puolet. Jos taulukkoja tarkastellaan sen laissa olevan määräyksen kannalta.

Sädana kommuner, vilkas fullmäktige år 1923 samtliga tillhörde de borgerliga partierna. funnos i hela landet inalles 93 — bland dem Ålands alla kommuner— eller 16.3 % av samtliga kommuner, av sådana åter, där samtliga fullmäktige voro socialister, funnos endast en, St Karins landskommun i Åbo—Björneborgs län. Största antalet kommuner, 26.6 % eller litet mera än 1/4 av samtliga, hörde till den grupp, där endast ett fåtal socialistiska fullmäktige förekommo, vilka icke bildade ens 1/3 av kommunalrepresentationens medlemsantal. Av landskommunerna hörde relativt taget ungefär ett lika stort antal till denna grupp, men av städerna hörde till densamma 47.4 % eller således nästan hälften. Granskar man

jonka mukaan erinäisten tärkeitten kunnan taloutta koskevien asiain ratkaisussa vaaditaan $\frac{2}{3}$ äänten enemmistö, huomataan, että sosialisteilla tämä enemmistö oli 59:ssä maaseutukunnassa, joka tekee 11.0% kaikista kunnista, mutta ei ainoassakaan kaupungissa. Porvarit taas muodostivat tämän enemmistön 29:ssä kaupungissa ja 266:ssä maaseutukunnassa eli koko maan 295:ssä kunnassa, mikä tekee 51.7% kaikista kunnista. Mitä eri lääneihin tulee, kuului suurin luku kuntia Uudenmaan ja Vaasan lääneissä 2:een ja 1:een, Turun—Porin, Mikkelin ja Kuopion lääneissä 4:nteen ja 6:teen, Ahvenanmaalla 1:een, Hämeen läänissä 6:nteen ja 4:nteen, Viipurin läänissä 2:een, 1:een ja 4:nteen ja Oulun läänissä 2:een ja 4:nteen ryhmään. Suunnilleen samoin on asian laita maaseutukuntiin nähden, jonkin verran eroavaisuutta tosin on huomattavissa vain Turun—Porin ja Oulun lääneissä. Kaupungeista taas melkein kaikki kuuluvat ryhmiin 2—4. Vain 1 Uudenmaan ja 1 Ahvenanmaan sekä 2 Vaasan läänin kaupunkia kuuluu 1:een ryhmään ja 1 Hämeen ja 1 Viipurin läänin kaupungeista kuuluu 6:nteen ryhmään.

tabellerna ur synpunkten av den lagbestämelse, enligt vilken det för avgörande av särskilda viktiga frågor rörande kommunens ekonomi erfordras $\frac{2}{3}$ s röstpluralitet, finner man, att socialisterna innehade en dylik majoritet i 59 landskommuner, vilket motsvarar 11.0% av samtliga kommuner, men däremot i ingen enda stadskommun. Borgarna bildade åter en dylik majoritet i 29 städer och i 266 landskommuner eller i sammanlagt 295 kommuner i hela landet vilket utgör 51.7% av landets samtliga kommuner. Vad de olika länen beträffar, hörde största delen av kommunerna i Nylands och Vasa län till 2:dra och 1:sta, i Åbo-Björneborgs, S:t Michels och Kuopio län till 4:de och 6:te, på Åland till 1:sta, i Tavastehus län till 6:te och 4:de, i Viborgs län till 2:dra, 1:sta och 4:de samt i Uleåborgs län till 2:dra och 4:de gruppen. Ungefär likadant är förhållandet i landskommunerna om man betraktar dessa särskilt. Någon mindre skiljaktighet kan förmärkas endast i Åbo-Björneborgs och i Uleåborgs län. Av städerna hörde nästan alla till grupperna 2—4. Endast 1 stad i Nylands län och 1 i landskapet Åland samt 2 städer i Vasa län hörde till 1:sta gruppen samt 1 stad i Tavastehus län och 1 i Viborgs län till 6:te gruppen.